

Dalton

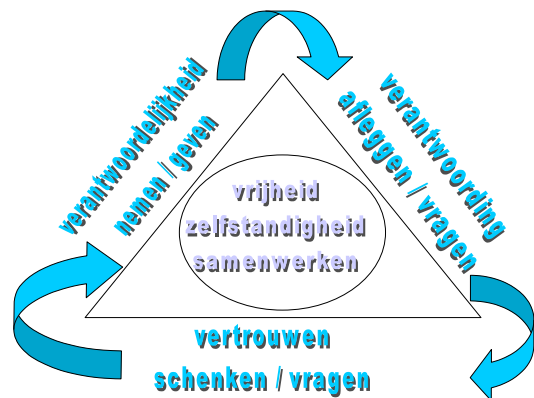
Sinds juni 1991 is de o.b.s. Theo Thijssen een Daltonschoon. Het Daltononderwijs rustte altijd op drie pijlers, te weten vrijheid, zelfstandigheid en samenwerken. Daarzijn in 2012 twee pijlers aan toegevoegd: effectiviteit en reflexie. Dalton is vooral een erg praktische manier van werken. Aangezien het geen voorgeschreven systeem is, kan de Daltonwerkwijze op elke school zo ingericht worden, dat deze goed past bij de omstandigheden. Dit houdt tevens in dat er ook goede mogelijkheden bestaan om het onderwijs aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen. Het leren omgaan met vrijheid en samenwerking door er verantwoordelijkheid aan te koppelen, vinden wij een zeer goed uitgangspunt voor onderwijs. Reflexie versterkt het proces alleen maar. Effectiviteit is hier onlosmakelijk aan verbonden. Kinderen leren er o.a. door plannen, een vaardigheid die in hun verdere (school)toekomst van groot belang is. "Wat de samenleving nodig heeft, zijn mensen zonder vrees", zo luidt een uitspraak van de Helen Parkhurst, grondlegster van het Daltononderwijs. Daltononderwijs bouwt daar dus van harte aan mee. Ook in grotere groepen kan door deze werkwijze veel met de individuele mogelijkheden van kinderen rekening gehouden worden, zoals de wet op het primair onderwijs beoogt.

praktijk

In de praktijk blijkt Dalton o.a. door het werken met het taakbord in de groepen 1 en 2 en de taakbrieven vanaf groep 3 (met een voorbereidingsfase in groep 2). De kinderen werken in de vorm van opdrachten die horen bij een dagtaak, halve weektaak of weektaak. Hierbij zijn ze niet afhankelijk van tempo en niveau van anderen. Alle kinderen hebben zorg te dragen voor het goed afmaken van hun werk. Door middel van kleuren wordt aangegeven op welke dag iets af is. Elke dag heeft daarom een vaste kleur:

- maandag - rood
- dinsdag - zwart
- woensdag - blauw
- donderdag - geel
- vrijdag - groen.

Bij het afmaken van de taken worden de kinderen zoveel mogelijk individueel begeleid door de leerkrachten. Ook bestaat de mogelijkheid om hulp te vragen aan andere kinderen. Dit laatste geldt natuurlijk niet wanneer er toetsen e.d. gemaakt moeten worden... Overigens is het heel goed dat kinderen van elkaar leren op deze manier. Juist ook voor degene die het gaat uitleggen! Dat wordt nog eens onderstreept in het onderzoek van David A. Sousa, 'How the brain learns'. Daarin staat het volgende over onthouden:

onthouden

Ieder mens is verschillend, dus iedereen heeft ook zijn eigen voorkeuren en talenten om dingen te onthouden. Dit kun je testen door drie verschillende rijtjes met woorden in dezelfde vreemde taal te leren op drie manieren: door er een paar minuten naar te kijken (ziend leren), door ze hardop te zeggen (luisterend leren) en door ze op te schrijven (bewegend leren). Zo ontdekt u welke manier voor uw kind de meest effectieve manier is om dingen te leren en onthouden.

Wat is de beste manier om iets te onthouden?

Wanneer mensen iets lezen en je vraagt ze na een week wat ze zich daar nog van kunnen herinneren, blijkt dat ze heel veel vergeten zijn. Ze hebben maar 10% onthouden van wat ze hebben gelezen!

Wanneer mensen luisteren naar een verhaal en je vraagt na een week wat ze er nog van weten, dan is dat ook nog niet erg veel, namelijk maar 20%.

Wanneer mensen iets zien, dan weten ze daar na een week nog 30% van. En als je tegelijk iets hoort en ziet, bijvoorbeeld bij tv kijken, dan blijft al wat meer informatie hangen: 50%.

Wat werkt wel goed? Als je een tekst die je bijvoorbeeld hebt gelezen of hebt gehoord met anderen bespreekt, weet je na een week nog 75% van alles wat je hebt gezegd. Maar het kan nog beter, je

onthoudt maar liefst 90% van wat je uitlegt aan anderen. Dit kunnen leerlingen op onze school dagelijks toepassen door anderen te helpen met hun schoolwerk!

De dag-, halve week- en weektaken zijn niet aan groepen gekoppeld. Afhankelijk van de werkhouding van de kinderen kunnen hier dus binnen de groep verschillen bestaan. Verschillen tussen kinderen zijn op onze school vanzelfsprekend en dus uitgangspunt van handelen.

Deze verschillen komen nog eens extra tot uiting in *mijnTOP*. Deze term staat voor het op jaarbasis planmatig werken in de vorm van een persoonlijk ontwikkelingsplan (TOP = Theo Thijssen OntwikkelingsPlan). In de groepen 1 en 2 werken de kinderen op eigen niveau met *mijnTOP*-boekjes. Het niveau van elk kind wordt vergeleken met de standaardnorm die voor de groepen 1 en 2 geldt. Vanaf groep 2 worden aan het eind van het schooljaar in overleg met de ouders de leerdoelen voor het volgende schooljaar vastgesteld op de deelgebieden waarop kinderen op eigen niveau werken. Vanaf (eind) groep 5 worden ook de kinderen hierbij betrokken. De opstelling van deze plannen is op de afzonderlijke kinderen afgestemd. Als bijvoorbeeld de taalontwikkeling verder is dan gemiddeld, maar

de rekenontwikkeling stagneert, dan kan worden afgesproken het komende jaar verhoudingsgewijs meer aan rekenontwikkeling te doen.

mijnTOP kent vier meetmomenten per schooljaar. Dan wordt vastgesteld of de ontwikkeling volgens plan verloopt. Mocht dit niet het geval zijn, dan worden aanvullende afspraken gemaakt om te bereiken dat de doelen alsnog gehaald worden. In 2008 ontving de school de Drentse onderwijsprijs voor het ontwikkelen van *mijnTOP*.

Via de taakbrief (wekelijks) en de *mijnTOP*-rapportages worden ouders geïnformeerd m.b.t. de ontwikkeling van hun kinderen.

Regelmatig wordt per groep tijd vrijgemaakt waarop kinderen (die dat nodig hebben) groepsgewijs extra instructie krijgen op belangrijke leerstofonderdelen.

Natuurlijk komt het wel eens voor dat de geboden vrijheid niet op de goede manier gebruikt wordt. Gevolg daarvan kan dan ook zijn dat het werk niet af is. Wij vinden dat kinderen in dat geval moeten leren dat zij daar zelf verantwoordelijk voor zijn. Het is dan ook te gemakkelijk om het maar even thuis verder af te maken, het had immers op school moeten! In het kader van *mijnTOP* kan het dus heel goed voorkomen dat kinderen op school extra tijd investeren in het afmaken van hun werk of het extra werken aan taken. Extra werken op school kan 's morgens door een kwartier eerder naar binnen te gaan. De deur van de groepen 3-8 gaat speciaal hiervoor een kwartier voor schooltijd even open. Ook is het mogelijk op dinsdag en donderdag over te werken. Kinderen kunnen die dagen na schooltijd tot een half uur extra aan hun taken werken. Ook is het aanvullend mogelijk werk thuis te verrichten.

Een zeer belangrijk onderdeel van de hele organisatie is het keuzewerk. Naast taakwerk zijn er uitgebreide mogelijkheden om op erg nuttige wijze bezig te zijn. Speciaal hiervoor hangt in elke kleutergroep een keuzebord waarop dit werk wordt geregistreerd. In de andere groepen hangt wekelijks in de groep een lijst met keuze-onderwerpen. Uitgangspunt bij het keuzewerk is wel dat de kinderen met zoveel mogelijk interessante deelterreinen in aanraking te laten komen. Kinderen mogen hun keuze zelf inplannen. Wel blijft natuurlijk onverminderd de afspraak gelden dat het werk op tijd af is. Het niet af hebben van de taken heeft gevolgen voor het niveau van zelfstandig werken. Er kan gewerkt worden met dag- halve week- of weektaken.

Vanaf halverwege groep 4 wordt gewerkt met "mijnTOP+". Dit zijn keuzeonderdelen op de vrijdagmiddag, waarvoor de oudere kinderen zich kunnen inschrijven als ze klaar zijn met hun werk. U kunt denken aan onderdelen op het gebied van sport, expressie, excursies, koken, techniek, muziek e.d. Kinderen die klaar zijn met hun werk kunnen hier aan meedoen. Indien het werk (nog) niet af is, ligt het oordeel voor wel of niet meedoen bij de leerkracht.

Maatjes

Maatjes worden regelmatig gewisseld. De maatjes kunnen gericht gekozen worden n.a.v. het sociogram. In een kringgesprek wordt regelmatig aandacht besteed aan de manier waarop je met je maatje om dient te gaan. Elke groep heeft een "maatjesflat", een speciaal bord in de klas. Symbool voor het maatjeswerk is:

groepen 1-4:

- met je maatje in de rij lopen
- je kunt samen met je maatje keuzewerk doen
- voor groep 2 maatjeswerk regelmatig als taak
- dit is wekelijks van toepassing

groepen 5- 8

- samenwerkingsopdrachten, o.a. verwerking van wereldverkenningvakken samen met een maatje
- regelmatig wisselen de maatjes, samenwerken met alle kinderen van de groep
- samenwerkingslessen voor wereldverkenning met een gezamenlijke presentatievorm.

Via algemene informatiebronnen als de schoolfolder, DVD en website wordt een aanvullend beeld van het onderwijs op onze school geschetst, evenals in de bijlage "werkplan dalton" (www.obstheothijssen.nl - link schoolgids).